

XII

Різні сни бувають. Є
Сон невинної дитини;
Так сплять старці ботокудські,
Раду радивши за днини.

Інший знов є сон голодний,
Де на лицях муку видно;
Сном таким, як кажуть, спить
В Ботокудї тільки бидло.

Інший знов розкішний є
Сон здорової телиці;
Сном таким, як звісно, сплять
Ботокудські красавиці.

Інший сон злодійський: так спить
Ботокуда — о спонура
Ночі! — як є в нього в хаті
Деяка «така брошура».

Інший знов є сон пророка,
Сон ізбранника господня;
Так сплять Маледикт, Сидірко —
Лиш Сидір сопе, як бодня.

Але кожний се пійме,
Що зовсім сон інший буде,
Як цілий народ засне
Та й такий, як ботокуди.

То вже буде сон медведя,
Що ся в гаврі загородить,
Що кругом мете та віє —
Нич до нього не доходить.

Отаким-то зимовим
Ботокуди сном заснули,
Та й то разом, скоро тільки
Маледикта мову вчули.

Що там він несе з собою,
Відки вітер в світі віє,
Як іде наука, думка —
Що говориться, що діє.

Все те, мов пусті вітри,
Понад ботокудським краєм
Пролітає, прошумить
І сліду не оставляє.

Довго здавлювана правда
Просипаєсь в серцях людських,
Тільки тихо, темно, сонно
В сонних серцях ботокудських.

За добро, за правду ллється
Кров широкою рікою,
Тільки ботокуди смирно
Долі храпають в спокої.

Повстає кругом по світі
Плем'я сміле, войовниче,
Що для люду хліба, правди,
Волі і освіти кличе.

Тільки в ботокудським краї
Тихо. Бою ані стуку
Не почувеш — тільки сниться
Сплячим битва за азбуку.

Понад сонним краєм сонце
Пробігає неохітно,
Радо б перескочить, щоб
Ніч була там нерозсвітно.

Спіть, борителі, герої!
Най буде вам сон спокійний!
Сніть про обрядові бої,
Про свої азбучні війни!

Спіть, нехай вам дійсність люта
Супокою не тривожить,
Най вам сон нову славу
І пановання ворожить!

Най вам і не сниться тее,
Що у вашім власнім краю
Ось герої з Галілеї
Працю й землю забирають!

Най ніколи вам не сниться
Хлоп обдертий і голодний,
Най ніколи не щемить
В серці вашім плач народний!

Спіть, не знайте, що то горе,
Що то нужда, що то мука,
Що то пімста, до котрої
Пре безвихідна розпука!

Спіть, моральності підпори,
Світ так красний і багатий!..
З чистим серцем у перині
Так солодко, любо спати.

Спіть, покіль зима лютує,—
До весни ще довго ждати...
Змеркни, сонце! Стихни, світе!
Щоб нам тихо-тихо спати!